

TEKUĆA ONOMASTIČKA BIBLIOGRAFIJA (2008.)

BIBLIOGRAFIJE, OBLJETNICE I NEKROLOZI, IZVJEŠTAJI BIBLIOGRAPHIES, OBITUARIES, REPORTS, ORGANISATION

Brgles, Branimir; Brozović Rončević, Dunja; Čilaš Šimpraga, Ankica; Ines Virč: Tekuća onomastička bibliografija (2006.–2007.) [Current onomastic bibliography (2006.–2007.)]. *Folia onomastica Croatica*, 17, Zagreb, 2008, 237–260.

Brozović Rončević, Dunja: In memoriam: Giovan Battista Pellegrini (3. II. 1921. – 23. II. 2007.). *Folia onomastica Croatica*, 17, Zagreb, 2008, 233–236.
Nekrolog vodećem talijanskom onomastičaru G. B. Pellegriniju sa Sveučilišta u Padovi.

Nováková, Marie: Bibliografický soupis prací PhDr. Libuše Olivové-Nezbedové, CSc., za léta 1962-2007. [Bibliography of Libuše Olivová-Nezbedová, CSc., from the Years 1962–2007]. *Acta onomastica*, XLIX, Prag, 2008, 12–25.

Skračić, Vladimir: In memoriam Vojmir Vinja (1921.–2007.) *Romanica et Croatica Adriatica. Croatica et Slavica Iadertina*, 4, Zadar, 2008, 569–573.

METODOLOGIJA, TERMINOLOGIJA I OPĆE ONOMASTIČKI PROBLEMI METHODOLOGY, TERMINOLOGY, GENERAL ONOMASTIC PROBLEMS

Bouvier, Jean-Claude: La langage de la toponymie urbaine – Approche méthodologique [Jezik urbane toponimije – metodološki pristup]. *Onoma*, 42, Uppsala, 2007, 23–38.

U radu se pokušava odgovoriti na pitanje što je to urbana toponimija te se postavlja konceptualna distinkcija između deskriptivne uporabe urbonima i njihove komemorativne, simboličke funkcije.

Brendler, Silvio: Probleme und Möglichkeiten der Entwicklung der onomastischen Terminologie [Problems and Possibilities in the Development of Onomastic Terminology = Problemi i mogućnosti u razvoju onomastičke terminologije]. *Acta onomastica*, XLIX, Prag, 2008, 50–60.

Trenutni interesi u razvoju onomastičke terminologije pružaju izvanrednu priliku da se prevladaju neki od uobičajenih nedostataka tradicionalne onomastičke terminologije. Ovaj rad predlaže pristup koji će uzeti u obzir više gledišta i stavova o njezinu sustavnom razvoju.

Brozović Rončević, Dunja: How to treat the proper name in an encyclopaedic dictionary [Kako obrađivati vlastita imena u enciklopedijskim rječnicima]. *Proceedings of the 21st International Congress of Onomastic Sciences*, Brylla, Eva; Wahlberg, Mats (ur.), Uppsala: Institutet för språk och folkminnen, 2008, 48–57.

U radu se na primjeru analize enciklopedijskih rječnika razlaže na koji se način i u kojoj mjeri u njima obrađuje onomastička građa. Na primjeru Hrvatskoga enciklopedijskog rječnika, prvog te vrste u dugoj i bogatoj hrvatskoj leksikografskoj tradiciji, pokazuje jedan od modela leksikografske obradbe onima.

Cojocar, Vlad: Toponymes et appellatifs géographiques [Toponimi i zemljopisne imenice]. *Nouvelle revue d'onomastique*, 47–48, 2007, 185–197.

U radu autor još jednom obrađuje teorijski problem odnosa između toponima, vlastitih imena i zemljopisnih apelativa, odnosno općih imenica.

Eichler, Ernst: Hauptprobleme der slavischen Onomastik [Temeljni problemi slavenske onomastike]. *Proceedings of the 21st International Congress of Onomastic Sciences*, Brylla, Eva; Wahlberg, Mats (ur.), Uppsala: Institutet för språk och folkminnen, 2008, 68–76.

Autor smatra da se osobitosti slavenske onomastike mogu utvrditi samo usporedbom s romanskom i germanskom onomastikom zbog povijesnih dodira.

Holzer, Georg: Namenkundliche Aufsätze [Essays on Onomastics = Onomastički prilozi]. Wien : Praesens Verlag, Innsbrucker Beiträge zur Onomastik, Band 4, 2008.

Ova je zbirka onomastičkih priloga većim dijelom sastavljena od već ranije objavljenih tekstova, no tu su i dva po prvi puta objavljena teksta kao i prerađena i na njemački prevedena verzija rada već objavljenog na hrvatskom. Naglasak je stavljen na nazive i imena u Austriji koja odgovaraju slavenskome supstratu, ali obrađuju se i nazivi u ostalim zemljama, prije svega slavenskim. Knjiga sadržava i kazalo imena te cjelokupnu autorovu bibliografiju do kraja 2007. godine.

Marković, Ivan: Hrvatska apozitivna sintagma i sintaksa imenâ [Croatian appositive phrases and the syntax of proper nouns]. *Folia onomastica Croatica*, 17, Zagreb, 2008, 119–137.

Analizira se tradicionalan kroatistički opis apozicije i apozitivne sintagme u hrvatskome jeziku, odnosno u kroatističkim priručnicima. Autor pokazuje da je u njima upravni član (glava) uvijek prvi, a zavisian (dodatak) drugi, postponirani član, bez obzira na to sastoji li se sintagma od dviju općih imenica ili od opće i vlastite imenice.

Rutkowski, Mariusz: Modele metonimiczne w procesie onimizacji [Metonymical Models in the Process of Onymisation=Metonimijski modeli u procesu onimizacije]. *Acta onomastica*, XLIX, Prag, 2008, 299–307.

Autor opisuje glavne metonimijske modele u toponimiji, antroponimiji i zoonimiji. Metonimija se shvaća u kognitivnolingvističkom smislu kao proces konceptualizacije.

Sørheim, Inge: Official urban naming: cultural heritage and identity [Službeno nadijevanje imena u gradovima: kulturna baština i identitet]. *Onoma*, 42, Uppsala, 2007, 171–187.

Superanskaja, Alexandra V.: Терминология ономастики [Onomastic terminology=Onomastičko nazivlje]. *Acta onomastica*, XLIX, Prag, 2008, 314–323.

Opisuje se proces izgradnje onomastičkog nazivlja. Važno je iskustvo donio rad na projektu slavenskoga onomastičkog nazivlja. Istaknuto je da je za uspješan rad na području nazivoslovlja bitno prikupiti korpus naziva koje upotrebljavaju suvremeni onomastičari iz različitih zemalja i njihove definicije navedeći primjere uporabe samih naziva.

Šrámek, Rudolf: K onomastické terminologii, zvláště slovanské (Termíny onymický kontext a onymické pole) [On (Slavic) Onomastic Terminology (Terms, Onymic Context and Onymic Field)=O (slavenskoj) onomastičkoj terminologiji (termini, onimički kontekst i onimičko polje)]. *Acta onomastica*, XLIX, Prag, 2008, 323–333.

Prvi dio rada bavi se pripremom i objavljivanjem *Slavic onomastic terminology*. Autor ističe da terminologija mora biti uravnotežen odraz dostignute razine u istraživanju na polju individualne interpretacije imena kao i teoretske onomastičke interpretacije područja vlastitih imena u jeziku. Repertoar dosad korištenih termina mora biti obogaćen nazivima za kategorije, razrede i fenomene novopostulirane u suvremenoj slavenskoj teoretskoj onomastici. Autor nudi moguće razlikovanje između kategorija onimijskoga konteksta (onymic context) i onimijskoga područja (onymic field).

Van Langendonck, Willy: Proper Names as the prototypical Nominal Category [Vlastita imena kao prototipna imenska kategorija]. *Names*, 55 (2007), 4, Geneseo: The State University of New York College, 437–444.

Autor raspravlja o vlastitim imenima kao prototipnim, neoznačenim imenicama, što je kontradiktorno stajalištu kognitivista Ronalda Langackera po kojemu su opće imenice prototipne.

ANTROPONIMIJA / ANTHROPNYMY

Abramowicz, Zofia: Obrzędowość i symbolika w antroponimii żydowskiej [Customs and traditions in Jewish antroponymy=Obredi i simbolika u židovskoj antroponimiji]. *Acta onomastica*, XLIX, Prag, 2008, 25–34.

Autorica se bavi vezom između židovske antroponimije te židovskih običaja i tradicije. Primjeri navedeni u ovom radu oslikavaju odnose između imena i vršenja raznih časnih dužnosti, rada u sinagogi i posebnih funkcija u obredu obrezivanja itd. Drugu skupinu čine prezimena koja se odnose na simbolizam vezan uz židovske vjerske blagdane i praznike, odnosno na značenje liturgijskih predmeta, praznična jela i slično.

Benić, Mislav: O antroponimima u Kukljici u 20. stoljeću [Über die Anthroponyme in Kukljica im 20. Jahrhundert]. *Folia onomastica Croatica*, 17, Zagreb, 2008, 1–18.

Autor u članku opisuje osobna imena u trima vremenskim odsječcima (prije i poslije Drugoga svjetskoga rata i nakon sedamdesetih godina). Pri opisu antroponima osobito se uzimaju u obzir njihove fonološke i morfološke osobine te njihova upotreba. Na početku se članka ukratko prikazuje kukljički sustav fonema i prozodija, a daju se i najvažniji glasovni zakoni.

Bjelanović, Živko; Marina Marasović-Alujević: Splitska prezimena etnonimskog podrijetla s talijansko-hrvatskim jezičnim odlikama [Cognomi spalatini di origine etnonimica con caratteristiche linguistiche italiano-croate]. *Folia onomastica Croatica*, 17, Zagreb, 2008, 19–35.

U članku su opisana splitska prezimena etnonimskog podrijetla kod kojih su autori prepoznali talijansko-hrvatske jezične odlike: Cicilijani, Despalatović, Padovan, Puizina, Ragusin (Raguzin), Spalatin, Škalabrin, Trevisan (Trevizan) i Zaratini. Ta su prezimena nastala u jezičnom dodiru talijanskog i hrvatskoga jezika te je u članku naznačen i povijesni okvir jezičnoga prožimanja romanskog i hrvatskog etnosa od XI. stoljeća do naših dana. Prezimena se opisuju na svim jezičnim razinama, tj. na tvorbenoj, morfološkoj, fonološkoj i grafijskoj razini.

Bošnjak Botica, Tomislava; Jelaska, Zrinka: Sklonidba muških dvosložnih imena i naglasna dvojnost [Inflection of Bisyllabic Male Names and Accentual Dualism]. *Jezičnik*, 55 (2008), 4, 143–150.

Bošnjak Botica, Tomislava; Jelaska, Zrinka: Sklonidba muških dvosložnih imena i naglasna dvojnost [Inflection of Bisyllabic Male Names and Accentual Dualism]. *Jezičnik*, 55 (2008), 5, 170–181.

Autorice u ova dva rada objavljena u časopisu *Jezičnik* analiziraju probleme koji se javljaju u sklonidbi muških osobnih imena koja se zvršavaju samoglasnicima -o i -e. Sklonidba takvih imena povezana je s njihovim naglascima. Imena s uzlaznim naglaskom sklanjaju se prema e-vrsti (*Krste* – *Krstē*), a imena sa silaznim naglaskom prema a-vrsti (*Ĵânko* – *Ĵânka*).

Enciklopedija hrvatskih prezimena [Encyclopaedy of Croatian family names]. Grgić, Siniša; Boras, Damir; Brozović Rončević, Dunja; Vitek, Darko (ur.), Zagreb : Nacionalni rodoslovni centar, 2008.

Enciklopedija sadržava opis podrijetla, brojnosti i rasprostranjenosti 10312 najčestotnijih hrvatskih prezimena s kartografskim prikazom njihove gustoće na području HR i BiH

Frančić, Anđela: Ženska prezimena i(li) prezimena ženskih osoba [Female family names and/or family names of female persons]. *Riječki filološki dani* / Srdoč-Konestra, Ines; Vranić, Silvana (ur.), Rijeka : Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008, 579–588.

Autorica predlaže da se s obzirom na spol imenovane osobe prezimena podijele na prezimena muških osoba ili muška prezimena (tip Perić) te na prezimena ženskih osoba (tip Perić i Perićka). Smatra da izrazna (tvorbena-morfološka) različitost prezimena ženskih osoba zahtijeva uvođenja posebnog naziva – ženska prezimena – za prezimena tipa Perićka. Ženska se prezimena (koja su različitim sufiksima prenosila poruku o bračnom statusu imenovane osobe) prate od početaka formiranja imensko-prezimenske formule za žene. Tijekom vremena njihova je uporaba (lišena informacije o tome je li imenovana osoba udana ili nije) svedena na nestandardnojezične idiome i književnoumjetnički stil hrvatskoga standardnog jezika, a u novije vrijeme sve ih češće rabe publicisti.

Juran, Kristijan: Betinska osobna imena u 18. i 19. stoljeću [18th and 19th century personal names from Betina]. *Zadarski filološki dani*, I, Zbornik radova sa znanstvenoga skupa održanoga 20. i 21. svibnja 2005., Zadar, 2007, 167–171.

Autor je analizirao matične knjige i anagrafe župe Betina iz 18. i 19. st. kako bi odredio značajke korpusa betinskih osobnih imena toga doba. Najčešća su muška imena Ive, Mate i Ante, a ženska Antica, Ivanica i Jele. Imena su se rijetko nasljeđivala jer su se uglavnom nadijevala prema svetcima što se štiju u mjesecu u kojem je dijete bilo rođeno.

Kurilić, Anamarija: Imenovanje žena u ranorimskoj Liburniji i takozvana “ženska praenomina” [The Naming of Women in Early Roman Liburnia and the so-called “Female Praenomina”]. *Archeologia Adriatica*, 2 [2], Zadar, 2008, 161–167.

Autorica obrađuje sustav imenovanja žena u ranorimskoj Liburniji s posebnom pozornošću prema primjerima u kojima se osobno ime nalazi na prvom položaju u imenovanju žena (tzv. ženska “praenomina”), odnosno ispred autohtonoga kolektivnog imena ili ispred latinskoga gentilicija. Takav je sustav imenovanja samonikao kod Liburna i odraz je ustroja njihova društva, zaključuje autorica.

Lončar, Ivana: Zakonski okvir određivanja osobnih imena i prezimena u Španjolskoj, Portugalu i njihovim nekadašnjim kolonijama [Legal

framework of naming patterns in Spain and Portugal and their colonies]. *Folia onomastica Croatica*, 17, Zagreb, 2008, 95–110.

Autorica analizira imenske formule u španjolskom i portugalskom jeziku te zakonski okvir kojim se određuje izbor osobnih imena i prezimena u hispanofonim i luzofonim zemljama. Utvrđuje da u hispanskom svijetu osobe nose dvostruko prezime, očevo i majčino, dok u luzofonom svijetu mogu imati i do četiri prezimena (prezimana djeda i bake po ocu i majci). Donosi pregled zakonodavstva kraljevine Španjolske i njezinih nekadašnjih kolonija i opisuje neobično restriktivne zakonske odredbe koje se tiču odabira osobnog imena.

Sambunjak, Slavomir: Imena kao hermeneutički smjerokaz [Names as hermeneutical sign posts]. *Zadarski filološki dani*, I, Zbornik radova sa znanstvenoga skupa održanoga 20. i 21. svibnja 2005., Zadar, 2007, 125–132.

Autor u radu istražuje vezu prezimena *Garofal aliti Bakalar* s mitom o gradu te pokazuje kako se kabalističkom tehnikom korištenom u Europi u Garofalovo doba, premetanjem i uobičajenim navikama glagoljaša došlo do gralskog odnosno euharistijskog čina – nafore.

Scheuble, Laurie K.; Johnson, David R.: Social and Cognitive Factors in Women's Marital Name Choice [Socijalni i kognitivni čimbenici pri izboru imena kod žena pri stupanju u brak]. *Names*, 55 (2007), 3, Geneseo: The State University of New York College, 229–251.

Opisani su različiti izbori prezimena nakon udaje i socijalne razlike među ženama ovisne o njihovim izborima prezimena. Čak 46% od 596 udanih žena, koliko ih je sudjelovalo u istraživanju, nije izabralo isključivo muževo prezime, tj. nije primijenilo tradicionalni model imenovanja.

Šimunović, Petar; Maletić, Franjo: *Hrvatski prezimenik : pučanstvo Republike Hrvatske na početku 21. stoljeća* [The Register of Croatian Surnames: the Population of the Republic of Croatia at the Beginning of 21st Century]. Zagreb : Golden marketing – Tehnička knjiga, 2008.

Knjiga se sastoji od tri sveska. Sadržajne cjeline: Hrvatska u prezimenima, Hrvatski prezimenik po abecednom redu i Hrvatski prezimenik po naseljima.

Vidović, Domagoj: Prezimana sela Vid u Neretvanskoj krajini [Family names in the village of Vid in the Neretva area]. *Folia onomastica Croatica*, 17, Zagreb, 2008, 139–168.

U radu se na temelju terenskog istraživanja, statističke obradbe i dostupne arhivske građe obrađuju prezimana sela Vid u blizini Metkovića. Daje se šira povijesna i suvremena antroponimijska slika pograničnoga područja u sjeverozapadnome dijelu Neretvanske krajine.

Vidović, Domagoj: Metkovska prezimana u brojakama [Metković Surnames in Numbers]. *Metkovski vjesnik*, br. 7., 24–25., 12. prosinca 2008.

Donosi se statistička obradba brojnosti nositelja pojedinih prezimena u Metkoviću 1948. i 2001. te povijesni podatci o najstarijim prezimenima u Metkoviću zabilježenima u najstarijim metkovskim maticama (vode se od 1734.).

Vidović, Domagoj: Neretvanin i Neretljanin – od fra Luke Vladimirovića do danas [Neretvanin and Neretljanin – from the time of fra Luka Vladimirović untill our days]. Treći neretvanski književni, znanstveni i kulturni susret: fra Luka Vladimirović i Neretva / Stjepan Šešelj (ur.), Opuzen, Zagreb: Neretvanska riznica umjetnih i inih vrijednosti, Hrvatska kulturna zaklada, *Hrvatsko slovo*, 2008, 134–140.

U radu se donose povijesne i terenske potvrde imena stanovnika Neretvanske krajine. Na temelju tih potvrda i na temelju proučavanja obrazaca u tvorbi etnika i kretanja zaključuje se da bi standardnojezični lik morao biti Neretvanin.

Virč, Ines: Obiteljski nadimci u Zasadbregu [Family nick-names in Zasadbreg] *Folia onomastica Croatica*, 17, Zagreb, 2008, 169–183.

Obiteljski nadimci u Zasadbregu analiziraju se sa semantičko-motivacijskoga i tvorbenoga aspekta. Ta onimijska kategorija sadržava mnoge jezične i izvanjezične informacije, koje su odraz govora i života toga gornjomeđimurskoga sela.

TOPONIMIJA / TOPONYMY

Bjelanović, Živko: Toponimi etnonimskog podrijetla u Pokrčju [Toponyms of ethnonymic origin in the Krka river basin]. *Godišnjak Titius*, 1, 2008, 71–99.

U radu autor analizira desetak toponima u porječju rijeke Krke u sjev. Dalmaciji čiji dočetc i -ane/-ani neprijeporno ukazuju na njihovo etnonimsko podrijetlo. Taj je tip toponima nastao uglavnom pri selidbama od jugoistoka prema sjeverozapadu u doba mletačko-turskih sukoba u drugoj polovici 17. st.

Crljenko, Ivana: Izraženost identiteta u gradskoj toponimiji kvarnerskih i istarskih gradova [Expression of Identity in Urban Toponymy of the Towns in Kvarner and Istria]. *Hrvatski geografski glasnik*, 70 [1], Zagreb, 2008, 67–90.

Autoricu zanima prostor kao ključni element u procesu formiranja lokalnoga regionalnoga i nacionalnog identiteta. Iznosi model geografskog proučavanja identiteta na temelju značenjske analize imena ulica i trgova gradova hrvatskoga primorja. Autorica je pokušala utvrditi razliku između hodonima iz kojih se iščitava regionalni odnosno nacionalni identitet.

Czaplicka-Jedlikowska, Maria: O znaczeniu bazy apelatywnej bab³-i, babi-a w toponimii [On the Meaning of the Base bab³-i, babi³-a in Toponymy=O znaczeniu osnove bab³-i, babi³-a u toponimiji]. *Acta onomastica*, XLIX, Prag, 2008, 77–85.

Članak se temelji na novom radu K. Zierhoffera i Z. Zierhoffer koji su, proučavajući stare poljske kronike i istočnoslavenske dijalekte, otkrili da se riječ *baba* odnosi na „močvarno, blatnjavo, travom obraslo područje“. Autori su zatim ustvrdili da su toponimi *Babimost* i *Potopisko*, prema zabilješci iz 1257. godine, označavali „močvaru, blatnjavo područje“. Autorica zaključuje da se i mnogi drugi problematični stari toponimi čija je apelativna osnova *bab-i*, *bab-a*, mogu protumačiti kao lokaliteti „smješteni na močvarnom području“.

Čače, Slobodan: Aserija, rimske ceste i Plinijevi podatci [Asseria, Roman roads and Pliny's data]. *Asseria*, 6, 2008, 11–28.

Uspoređuju se podatci o rimskim cestama duž obale, između Jadera, Salone i Narone, sačuvani u itinerarskim izvorima (Peutingerova karta, Antoninski itinerarij) s onima koje donosi Plinije Stariji, Nat. hist. 3, 141 i 142. Uz pretpostavku da Plinijevi podatci potječu s Agripine karte, oni bi mogli odražavati stanje iz ranog razdoblja Augustove vladavine. Zbog izvrsne povezanosti Aserije s cestom Jader – Skardona – Salona, autor zaključuje da je gradnja te komunikacije morala biti dodatni poticaj brzom razvoju Aserije u ranom Principatu.

Fabijanić, Ivo: Hagionimi u Katastarskoj općini Pag [Hagionyms in Pag cadastral district]. *Zadarski filološki dani*, I, Zbornik radova sa znanstvenoga skupa održanoga 20. i 21. svibnja 2005., Zadar, 2007, 139–151.

Autor istražuje toponime kojima je sadržaj ime svetca (naziva ih hagionimima) na području Katastarske općine Pag. Ti su toponimi motivirali nastanak drugih paških toponima.

Frančić, Anđela: Povijest imena naselja Sveta Marija [The History of the Name of the Međimurje Village Sveta Marija]. *Kaj*, 6, 2008, Zagreb, 49–60.

Autorica prati postanak i imenovanje međimurskog naselja Sveta Marija kroz povijest. Današnje je naselje nastalo spajanjem Altarca i Družilovca te je ojkonom Sveta Marija motiviran imenom sveteice kojoj je posvećena crkva u selu. Prozirnost riječi od kojih je ime sastavljeno razlog je njegoa latiniziranja (Sancta Maria) i mađariziranja (Szent Maria) u latinskim ili mađarskim jezikom pisanim dokumentima. U doba mađarizacije, krajem 19. i početkom 20. st., naselje je preimenovano u Muraszentmaria. Odlaskom Mađara ime neko vrijeme glasi Sveta Marija na Muri, a potom se mijenja u Marija na Muri. Staro ime Sveta Marija vraćeno je naselju 1990.

Frančić, Anđela; Orsolya Žagar Szentesi: Međimurska ojkonomija na mađarski način [Names of Međimurje settlements, Hungarian-style]. *Folia onomastica Croatica*, 17, Zagreb, 2008, 59–80.

Analiziraju se prvotni tragovi međimurskih naselja i njihova imena te pretkaziva prisutnost mađarskih elemenata u međimurskoj onimiji. Središnji je dio rada analiza nasilno pomadarenih ojkonoma u sveopćoj mađarizaciji Međimurja potkraj 19. stoljeća. Bilježena mađarskom grafijom te lišena svega prepoznatljivo

hrvatskog u izrazu i sadržaju, mađarska imena međimurskih naselja nikad nisu zaživjela u narodu. Odlaskom Mađara i ona postaju dio povijesti, podsjetnik na neuspjelo pokušaj zatiranja hrvatskog identiteta Međimurja.

Grčić-Simeunović, Larisa: *Suvremena toponimija k. o. Sušak* [Present toponymy of the cadastre municipality of Sušak]. *Čakavska rič, Polugodišnjak za proučavanje čakavske riči*, XXXV, 2, Split, 2008, 349–377.

Predstavlja se korpus toponima prikupljen terenskim istraživanjem u četvrtima k. o. Sušak. Svakom je toponimskom liku pridružen njegov opis. Toponimi su analizirani na morfološkoj, sintaktičkoj i semantičkoj razini.

Hećimović, Željko; Štefan, Zvonko; Landek, Ivan; Brozović-Rončević, Dunja; Buljat Jadranka: Report on the activities in the field of standardization of geographical names in the Republic of Croatia in the period from 2007 to 2008. *National Report for the period 2007-2008*.

Piadi, Alexandr I.: Из славянској гидронимии. IV: хорв. Zaym pataka, Molvica, рус. Полга, Пулбуш, блр. Укое, укр. Псел, Псло [From Slavonic Hydronimy: Croatian Zaym pataka, Molvica, Russian: Полга, Пулбуш, Belorussian: Укое, Ukranian: Псел, Псло = Iz slavenske hidronimije: hrv. Zaym pataka, Molvica, rus.: Полга, Пулбуш, bjelorus.: Укое, ukr.: Псел, Псло]. *Acta onomastica*, XLIX, Prag, 2008, 149–153.

Autor se bavi pitanjem etimologije praslavenskih hidronima izvedenih od korijena *sъ-jьm-, *mol-, *pel-, *Ok-, *ръstl-. Uz ostale tumači se i hrvatski hidronim *Zaym pataka* koji je prema autorovu mišljenju povezan s ukrajinskim (dijalektnim) соймъ (= slijev rijeke, stjecište), sa zajedničkim korijenom iz praslavenskog *sъjьmъ.

Jakovljević, Goran: Bjelovar u srednjovjekovnim vrelima [Bjelovar in Mediaeval Source Materials]. *Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru*, 2, Bjelovar, 2008, 187–197.

Autor se bavi najstarijim povijesnim potvrdama imena Bjelovar te ih identificira već od 1320. godine. Iz povijesnih vrela i objavljene literature prenosi i druge zanimljive podatke o toponimiji bjelovarskoga kraja te pokušava, uz povijesnu analizu, dati i etimološka tumačenja.

Jelenović, Ivo: Toponimi omišaljskog polja [Toponyms from the Omiško polje]. *Krčki kalendar*, Krk, 2008, 71–76.

U članku su ekscerpirani dijelovi rukopisa Ive Jelenovića (rođenog krajem 19. stoljeća) „Kulturno-povijesna valorizacija toponima Omišaljskog polja u svijetlu opće krčke i obalne toponimije“. Nabrojeno je stotinjak toponima u Omišaljskom polju, a opisano ih je i etimološki analizirano šest.

Juran, Kristijan: Prilozi povijesti Rave od kraja 13. do sredine 17. stoljeća [Contributions to the history of Rava from 13th until the 17th century]. U: *Otok Rava* (ur. J. Faričić), Sveučilište u Zadru, Zadar, 2008, 281–310.

U radu se sustavno analizira povijesna toponimija i antroponimija otoka Rave koji se u dokumentima prvi put spominje 1289. godine. Prema predaji Ravljani su se naselili iz Jezera na otoku Murteru, a najprije su se nastanili u blizini današnje Luke na Dugom otoku. Iz popisa glava ravskih obitelji iz 1608. doznaje se da je tada na Ravi bilo 22 obitelji i 11 različitih rodova (Dupinja, Grgurević, Hermanić, Hrihin, Mažić, Mavrov, Mišanić, Oporović, Pešušić, Šatalović i Stipanić), ali nijedno od tih prezimena ne nalazimo na otoku u 15. st. Najstarija ravska prezimena održana do danas spominju se u 16. st. (Pešušić i Stipanić).

Jurić, Ante: Što je *mikro* u “mikrotoponimiji” zadarskih otoka [What is *micro* in the “microtoponymy” of Zadar islands]. *Zadarski filološki dani*, I, Zbornik radova sa znanstvenoga skupa održanoga 20. i 21. svibnja 2005., Zadar, 2007, 151–159.

Na nekoliko primjera sa zadarskih otoka autor problematizira upotrebu naziva mikrotoponim u hrvatskoj toponomastičkoj literaturi. Zaključuje da se definicija pojmova toponim i mikrotoponim u toponomastici izvodi po kriteriju poznatosti referenta, a ne po distinciji na mali/veliki referent.

Jurić, Ante: Suvremena ravska toponimija (izvješće s ponovljenoga terenskog istraživanja) [Present-day toponymy on the Island of Rava]. U: *Otok Rava* (ur. J. Faričić), Sveučilište u Zadru, Zadar, 2008, 123–146.

U radu je objavljena i opisana suvremena toponomastička građa otoka Rave. Građa je uspoređena s građom prikupljenom u prethodnom istraživanju Vladimira Skračića. U radu se opisuju i osnovna obilježja ravskoga govora zabilježena u građi.

Katičić, Radoslav: *Božanski boj – Tragovima svetih pjesama naše pretkršćanske starine* [The Devine Battle]. Zagreb – Mošćenička Draga, 378 str.

Ova je monografija nastala na temelju dvadesetogodišnjega proučavanja i interpretiranja izvornih slavenskih folklorističkih tekstova i tradicija. Autor rekonstruirao tekstove iz kojih je moguće iščitati elemente pretkršćanskih vjerovanja starih Slavena, pa tako i Hrvata. Istraživanja se velikim dijelom temelje na interpretaciji toponomastičkih podataka koji su pouzdani pokazatelji starohrvatskih svetišta.

Kodrić, Ana; Marasović-Alujević, Marina: Toponimi romanskoga porijekla na splitskom poluotoku [Toponyms of roman origyn in Split]. *Školski vjesnik, Časopis za pedagoška i školska pitanja*, 57/1–2, 2008, 91–126.

U radu autorice analiziraju toponimiju romanskoga podrijetla na području središta Splita i njegova širega gradskog područja. U sažetome povijesnome pregledu razmatraju razvitak romanskih jezičnih utjecaja kroz tri osnovna razdoblja: stari vijek od grčke kolonizacije i rimske urbanizacije, srednji vijek i novi vijek te venecijansku upravu. U drugom dijelu rada navode se toponimi romanskoga podrijetla, od zapada prema istoku, od brda Marjana do rijeke Žrnovnice. Treći dio obrađuje toponime po tipu nastanka, posebice mnogobrojne sanktoreme.

Koletnik, Mihaela: O prekmurskih mikrotoponimih [On Prekmurje Micro-Toponymy]. *Slavistična revija*, Kongresna številka, Ljubljana, 2008, 75–86.

Kovačić, Vinko: Toponimija Paklenih otoka [Toponimia delle isole Pakleni otoci]. *Folia onomastica Croatica*, 17, Zagreb, 2008, 81–94.

U radu se istražuje toponimija Paklenih otoka, skupine otoka zapadno od grada Hvara. Istraživanje se temelji na podacima o 120 toponima dobivenih terenskim istraživanjem koji se uspoređuju s podacima na pomorskoj karti Hrvatskoga hidrografskog instituta i s onima u toponomastičkom istraživanju koje je napravio Mate Hraste (1956). Toponimi se analiziraju s obzirom na semantičku klasifikaciju, strukturu tvorbe i jezično podrijetlo.

Lončar, Milenko; Teuta Serreqi: *Kastron* i *polis* u Porfirogenetovu *De administrando imperio* [*Kastron and Polis in Porphyrogenitus' De administrando imperio*]. *Folia onomastica Croatica*, 17, Zagreb, 2008, 111–117.

U Porfirogenetovu djelu za pojam grada susreću se dvije riječi, *kastron* i *polis*. Postavljeno je pitanje ima li razlike u njihovoj uporabi. Pokazuje se da je *kastron* standardna riječ, a da se *polis* upotrebljava kad se odnosi na glavni grad – Konstantinopol, i sveti grad – Jeruzalem, te u poglavljima koja prenose starije izvore. Rijetke iznimke ukazuju zacijelo na to da se i poneki Konstantinov suradnik poslužio riječju *polis* prema vlastitu jezičnom ukusu.

Manco, Alberto: On the toponym *Schiava* „slave“ [O toponimu *schiaava*], *Indogermanische Forschungen*, 113, Berlin, New York, 2008, 271–283.

Autor se bavi talijanskim toponimima tipa *Schiava* (škiävə) čija se etimologija često objašnjava značajnom prisutnošću Slavena. U ovome radu autor, na primjeru naselja pokraj Tufina u blizini Napulja, daje novo objašnjenje. Manco smatra da bi se toponim mogao odnositi na rudnike u okolici mjesta.

Marasović-Alujević, Marina; Vuković, Siniša: Zaboravljeni toponimi u povijesnoj jezgri Splita [The forgotten toponyms within the historical core of Split]. *Zbornik Filozofskog fakulteta u Splitu*, 1, Split, 2008, 183–193.

U radu se na temelju analize povijesnih vrela obrađuju pretežito zaboravljeni splitski odonimi, od kojih su se neki sačuvali danas u imenima ulica. Ripa Maris, Fenestris, Sdoria, Pistura, Obrov, Šperun, od kojih je pet toponima romanskoga, a jedan hrvatskoga podrijetla.

Marasović, Tomislav; Marasović-Alujević, Marina: Sućidar u Splitu : arheološka i onomastička istraživanja [Sućidar in Split : archeological and onomastic researches]. *Prilozi povijesti umjetnosti Dalmacije*, 41, Split, 2008, 27–48.

U radu autori iznose rezlutate istraživanja iz sredine 20. stoljeća kojima su otkriveni ostatci predromaničke crkve sv. Izidora na predjelu Sućidar u Splitu, po kojem je nastao sanktorem.

Petrić, Hrvoje: O nekim toponimima Ludbreške i Koprivničke Podravine krajem 15. i početkom 16. stoljeća [Certain topography of Ludbreg and Koprivnica parts of Podravina in late 15th and early 16th centuries]. *Radovi Zavoda za znanstveni rad HAZU u Varaždinu*, 19, Varaždin, 2008, 211–250.

Autor donosi podatke o nekoliko desetaka toponima na temelju objavljenih i neobjavljenih izvora, a koristi se i objavljenom literaturom. Pritom se ponajviše koristi objavljenim popisima poreza za Križevačku županiju iz 15. i 16. stoljeća.

Schür, Diether: Zur Deutung Nordtiroler Ortsnamen: Tradition und Revision [Pojašnjenje sjevernotirolskih zemljopisnih naziva: tradicija i revizija; On North-Tyrol Toponyms: Tradition and Revision.]. *Zeitschrift für romanische Philologie (ZrP)*, 124, 3, Tübingen, Max Niemeyer, 2008, 531–547.

Skračić, Vladimir: Osvrt na upotrebu etnika i ktetika u hrvatskom jeziku na primjeru zadarskih otočnih naselja [Overview of the use of ktetic and ethnic in Croatian language on example of Zadar insular settlements]. *Zadarski filološki dani*, I, Zbornik radova sa znanstvenoga skupa održanoga 20. i 21. svibnja 2005., Zadar, 2007, 133–138.

Autor analizira uporabu etnika i ktetika u hrvatskome jeziku na primjerima naselja sa zadarskih otoka. Utvrđuje da važni ojkonimi imaju općeprihvaćene etnike i ktetike za razliku od malih (*Silba ~ Silbljani / Sibenjani, Vrgada ~ Vrgadani / Vrgadini*).

Skračić, Vladimir: Noms de peuples non croates dans la toponymie adriatique [Imena nehrvatskoga stanovništva u jadranskoj toponimiji]. *Hieronymus* 1, 2007, 177–184.

U radu autor analizira odraze raznih etnonima, imena povijesnih osoba ili stranih gradova u jadranskoj toponimiji.

Šekli, Matej: *Zemljepisna in osebna lastna imena v kraju Livek in njegovi okolici* [Geographical and personal names in the town of Livek and its surrounding area]. *Linguistica et philologica* 22, Založba ZRC, ZRC SAZU, Ljubljana, 2008, 226 str.

U ovoj monografiji prikupljena su i protumačena zemljopisna i osobna imena grada Liveka i njegove okolice u slovenskoj općini Kobarid. Imena se etimološki tumače, ali se raspravlja i o njihovoj funkcionalnoj ulozi. Uz dijalektološku obradbu analiziranih imena, teorijski se razlaže i uloga imena u općejezičnome sustavu. Knjiga je podijeljena u sedam poglavlja, a u svakome se obrađuje pojedina skupina zemljopisnih (mikrotoponimi, imena kuća i imanja, oronimi, hidronimi) ili osobnih imena, a dodan je i kratak prilog o imenima životinja.

Šimunović, Petar: Ranosrednjovjekovna toponimija splitskog poluotoka [The early mediaeval toponymy of the Split peninsula]. *Archaeologia Adriatica*, 11, 2008, 587-599.

Na temelju ranosrednjovjekovnih toponimijskih potvrda sa Splitskog poluotoka autor istražuje toponimijske slojeve i načine prilagodbe tih toponima likovima koji su danas u hrvatskome jeziku, a zbile su se u prvim stoljećima hrvatske doseobe. Obraduje toponime predrimskog podrijetla, rimske predijalne i druge romanske toponime, posebice hagianime koji su od romanskog pridjeva santu i svetačkog imena te propitkuje dosadašnje etimologije ojkonima Split.

Šrámek, Rudolf: Proměny lokálního souboru pomístních jmen [Changes of the Local System of Minor Place-Names=Promjene u lokalnom sustavu mikrotoponima]. *Acta onomastica*, XLVII, Prag, 2006, 444–459.

Na primjeru područja Hošt'ákovice (od 1976. dio grada Ostrave) autor pokušava utvrditi razloge izumiranja mikrotoponima. Proces njihove redukcije može se objasniti promjenama u orijentaciji stanovništva, „tehničkim“ promjenama stare strukture mikrotoponima koje su u vezi s kolektivizacijom zemlje te općom urbanizacijom izvorno seoskoga prostora. Imena koja izlaze iz uporabe počinju imati povijesnu vrijednost.

Torkar, Silvo: Slovenska zemljepisna imena, nastala iz slovanskih antroponimov [Slovene Geographical Names from Slavic Anthroponyms]. *Slavistična revija*, Kongresna številka, Ljubljana, 2008, 17–29.

Vidović, Domagoj: O ojkonimima Trebimlja/Trebinja i Trijebanj [Place names Trebimlja/Trebinja i Trijebanj]. *Stolačko kulturno proljeće*, 6, 2008, Stolac, 293–300.

Prema autorovim istraživanjima, oba ojkonima sadržavaju na cjelokupnome hrvatskom prostoru dosada nezabilježen antroponim (*Trěb- > *Trebim/*Trebim) u korijenu kojega je drevna riječ kojoj se izvorno značenje izgubilo u čitavome slavenskom svijetu (trěba 'žrtva'). Ti su ojkonimi stavljeni u širi kontekst nekadašnjih društveno-političkih odnosa.

Vidović, Domagoj: Toponimija sela Dubljani u Popovu [Toponymy of the village Dubljani in Popovo]. *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, 34, Zagreb, 2008, 431–448.

U istraženoj toponimiji najzastupljeniji su toponimi antroponimnoga postanja s pomoću kojih se upoznajemo s negdašnjim i današnjim imovinsko-pravnim ustrojem srednjovjekovnog Huma, toponim Satulija ('Sanctus Elias') spomen je na davne romansko-hrvatske dodire, a na primjeru toponima Sačivišće upoznajemo se s veoma složenom dijalektnom slikom istočne Hercegovine.

Vodanović, Barbara: Koncept vlastitosti na primjeru toponima otoka Ilovika [Concept of personality on example of island of Ilovik toponyms]. *Zadarski filološki dani*, I, Zbornik radova sa znanstvenoga skupa održanoga 20. i 21. svibnja 2005., Zadar, 2007, 161–166.

Autorica na primjeru toponima s otoka Ilovika raspravlja o načinu na koji jezik unutar jedne jezične zajednice organizira izbjegavanje dvosmislenosti na relaciji vlastito ime ~ apelativ.

OSTALA IMENA / OTHER NAMES

Abel, Ernest L.; Kruger, Michael L.: Stereotypic Gender Naming Practices For American And Australian Dogs And Cats [Rodni stereotipi kod imena pasa i mačaka u Americi i Australiji]. *Names*, 55 (2007), 2, Geneseo: The State University of New York College, 53–64.

U Sjedinjenim Američkim Državama i Australiji utvrđeni su isti muško/ženski modeli imenovanja za pse i mačke kakvi se primjenjuju za malu djecu.

Abel, Ernest L.: Birds are not More Human than Dogs: Evidence From Naming [ ]. *Names*, 55 (2007), 4, Geneseo: The State University of New York College, 349–353.

U radu se provjerava hipoteza Levi-Straussa da ptice češće dobivaju ljudska imena nego psi i ostali kućni ljubimci. Istraživanje je pokazalo da psi i mačke češće dobivaju ljudska imena. Također, životinje koje žive izvan kuće rjeđe dobivaju ljudska imena, a među onima koji žive u kući, rjeđe dobivaju ljudska imena oni ljubimci koji su u kavezu.

Brozović Rončević, Dunja; Ankica Čilaš Šimpraga: Nacrt za zoonomastička istraživanja (na primjeru imena konja) [Draft for zoonomastic research (Based on the example of horse names)]. *Folia onomastica Croatica*, 17, Zagreb, 2008, 37–58.

Kod imena životinja ili zoonima ponekad je veoma teško odrediti granicu između imena i apelativa od kojega je ime nastalo. U radu se analiziraju modeli imenovanja u zoonimiji, uglavnom na primjeru obrađivanih imena konja. Iako je taj model djelomice usporediv pa i podudaran s modelima imenovanja kod ostalih onomastičkih kategorija, ipak klasifikacija prikupljenih zoonima pokazuje da oni slijede neke svoje jedinstvene modele, u pravilu određene izravnim odnosom čovjeka i životinje.

Juraga, Edo: Nazivi riba u Jezerima na otoku Murteru [Names of the fish in Jezera on the island of Murter]. *Čakavska rič, Polugodišnjak za proučavanje čakavske riči*, XXXVI, 1–2, Split, 2008, 133–144.

Zabilježeno je 138 naziva, od kojih su mnogi romanskoga podrijetla (arbun, fratar, kavalo, lačerna, mezoluno, palamita, srdela špar, ušata). Među izvorno hrvatskim nazivima nalaze se široko rasprostranjeni ihtionimi kao što su kovač, zubatac, ovčica, list, golub, pauk, modrulj, ali i autohtoni, ponekad vrlo osebujni nazivi kao kljuna, žgulja, gornja baba, pas volonja, očalinka, svirac, lulavi Šime i dr.

Katičić, Radoslav: Trudan hod [The heavy walk]. *Filologija*, 50, 2008, 39–143.

U ovom se članku uz pomoć tragova koji se raspoznaju u usmenoj književnosti svih naroda slavenskoga jezika rekonstruiraju fragmenti praslavenskoga svetoga pjesništva u kojem se pripovijeda mit o dolasku i trudnome hodu mladoga boga koji svake godine u proljeće dolazi po dalekom putu i donosi

rodnost poljima i stoci. Pokazuje se da je mladomu bogu, koji je poslije pokrštenja Slavena identificiran sa svetim Jurjem, izvorno ime najvjerojatnije bilo Jarovit i u hipokorističnim likovima Jarylo ili Jarila.

Katičić, Radoslav: Zeleni lug [The green grove]. *Filologija*, 51, 2008, 41–132.

U ovoj se studiji na temelju tragova raspoznatljivih u usmenoj književnosti i folklornoj predaji svih naroda slavenskoga jezika rekonstruiraju, koliko je to moguće, ulomci praslavenskoga poganskog sakralnoga pjesništva. Važne potvrde imena iz drevne slavenske mitologije.

Miškulin Saletović, Lucia; Virč, Ines: Imena ruralnih gospodarstava jugozapadne Istre [Names Of Rural Estates In Southwestern Istria]. *Fluminensia: časopis za filološka istraživanja*, 20, 2, Rijeka, 2008, 23–36.

Provedena je analiza imena ruralnih gospodarstava prema onomastičkoj kategoriji kojoj pripada onim u njihovu sastavu, a zatim su imena ruralnih gospodarstava svrstana u različite skupine s obzirom na to koji je motiv u temelju njihova nastanka, odnosno imenovanja.

Šugar, Ivan: Umiru li riječi? [Do Words Die?]. *Hrvatska revija*, VIII (2008), 1, Zagreb, 70–79.

Autor proučava nazive za površine obrasle šumom: *dubrava*, *gaj*, *lug* i *šuma*. Zaključuje da je *šuma* možda najstariji iskonski hrvatski naziv za golema prostranstva obrasla drvećem te da obuhvaća sve tipove takvih površina. *Dubrava* je šumska površina kojoj ton daju listopadni hrastovi. Naziv *gaj* prvotno se odnosio na gospodarske šume, a *lug* na šume s posebnom namjenom.

Vulić-Vranković, Sanja: Marijanska pučka blagdanska imena na dubrovačkom području [Names of holidays devoted to Virgin Mary in the area of Dubrovnik]. *Croatica et Slavica Iadertina*, 4, Zadar, 2008, 149–156.

U radu se opisuju imena blagdana Gospe Karmelske, Gospe od Anđela, Gospina Pohoda sv. Elizabeti, Gospe od Krunice, Gospe Snježne, Gospe od Zdravlja, Gospe Lurdske, gospe Fatimske, Imena Marijina, Gospe od Sedam Žalosti, Bezgrješnoga Začeca, Velike Gospe, Male Gospe i nekih lokalnih svetkovina na dubrovačkome području.

GRANIČNA ONOMASTIČKA PODRUČJA I SRODNE DISCIPLINE / RELATED DISCIPLINES

Andrić, Stanko: Podgorje Papuka i Krndije u srednjem vijeku: prilozi za lokalnu povijest (prvi dio) [The Surroundings of Papuk and Krndija Mountaines in the Middle Ages: Contributions for a Local History (Part One)]. *Scrinia Slavonica*, 8, Slavonski Brod, 2008, 55–112.

Koristeći se podatcima iz dostupnih povijesnih izvora, autor se bavi srednjovjekovnom poviješću najvažnijih naselja, utvrda i vlastelinstava u podnožju Papuka i Krndije.

Belaj, Juraj: Bela – ivanovački burg na Ivanščici [Bela – a burg of the Knights Hospitaller at Ivanščica]. *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu*, 25, Zagreb, 2008, 155–182.

Riječ je o burgu Beli, kojega se ruševine nalaze na sjeveroistočnim obroncima Ivanščice, na Ivanuševu brdu. Rad je temeljen na rijetkim pisanim dokumentima, toponimiji i predajama te rezultatima dosadašnjih istraživanja.

Bertoša, Slaven: Motovun i Motovunština u novome vijeku [Motovun and its Surroundings in the Early Modern Age]. *Croatica Christiana Periodica*, 62, Zagreb, 2008, 1–19.

Autor je analizirao djelo Prospera Petronija i njegov opis Motovuna i okolice te najpoznatije epizode iz povijesti toga kraja od XVI. do početka XIX. stoljeća.

Bognar, Andrija: Geomorfološka obilježja korita rijeke Drave i njenog poloja u širem području naselja Križnica [Geomorphologic Characteristics of the Drava River Bed and its Floodplain in Wider Area of the Settlement Križnica]. *Hrvatski geografski glasnik*, 70 [2], Zagreb, 2008, 49–71.

Razmatraju se geomorfološke osobine i razvoj korita rijeke Drave, osobito posljednja dva desetljeća kada su izvršeni najveći melioracijski i regulacijski radovi. Navode se mnogi mikrohidronimi, mrtvi rukavci, stari meandri itd.

Brozović, Dalibor: Govor u dolini rijeke Fojnice [Dialect of the Fojnica river valley]. *Hrvatski dijalektološki zbornik*, 13, Zagreb, 2007, 184 str. + zemljovid.

U monografiji o govorima u dolini rijeke Fojnice autor donosi i niz onomastičkih podataka prikupljenih na terenu središnje Bosne.

Faričić, Josip: Geografska percepcija otoka Rave na starim kartama [Geographic Perception of the Island of Rava on old Maps]. U: *Otok Rava*, J. Faričić (ur.), Sveučilište u Zadru, Zadar, 2008, 53–112.

U radu autor na temelju dostupnih izvora analizira sva pojavljivanja otoka Rave i ravske toponime na povijesnim zemljovidima.

Horvat, Zorislav: Pozicije burgova tijekom 13.–15. stoljeća [Locations of Castles Between the 13th and 15th Centuries]. *Prostor, znanstveni časopis za arhitekturu i urbanizam*, 16/2, Zagreb, 2008, 22–39.

Analizirajući srednjovjekovne gradine u panonskoj Hrvatskoj autor je pokušao pokazati kontinuitet života na nekim strateški pozicioniranim lokalitetima.

Hrabak, Bogumil: *Iz starije prošlosti Bosne i Hercegovine*, knj. IV. [On Old Bosnia and Herzegovina]. Arhivar, Beograd, 2008.

Autor donosi dosta antroponimske građe, osobito u posljednjem poglavlju „Plemena Istočne Hercegovine između turskih gospodara i vojnički neaktivnih Mlečana od 1684. do pada Herceg-Novog (1687) pod njihovu vlast“ (str. 342–412).

Ilakovac, Boris: Roman Aqueducts on the Island of Pag [Rimski akvedukti

na otoku Pagu]. *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 41, Zagreb, 2008, 129–166.

Autor analizira ostatke dvaju rimsko-liburnskih vodovoda. Jedan je dovodio vodu iz Kolana u Casku, a drugi iz Škoplja u Novalju. Rekonstruirajući put kojim je prolazio akvadukt, autor spominje brojne toponime i lokalitete.

Jogunica, Vicko; Katić, Slavko; Marijanović, Pero; Obradović, Đuro; Puljić, Ivica; Vukorep, Stanislav: *Neum: 30 godina općine* [Neum: 30th Anniversary of the Municipality]. Neum, 2008.

U knjizi je onomastički vrijedno poglavlje o mjestopisu svih sela Općine Neum, u kojem se donosi toponimska građa s povijesnim potvrđama te poglavlje o povijesnom pregledu s bogatom antroponimskom građom.

Kekez, Hrvoje: Urbarijalna regulacija, katastarski popisi i veličina kmetskih selišta na vlastelinstvu Ribnik krajem 18. stoljeća [Urbarial Regulation, Cadastral Censuses and Size of Tenant-Peasant Plots on the Estate of Ribnik in the Eighteenth Century], *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti*, 26, Zagreb, 2008, 165–194.

Središnja tema ovoga rada jest urbar vlastelinstva Ribnik i okolnih kmetskih selišta, koji je nastao 1780. godine nakon što je kraljica Marija Terezija pokrenula proces urbarijalne regulacije.

Kriste, Đuro: *MORAŠNICA. Slike jednog vremena* [Morašnica. images of an Era]. Dubrovnik: PGM RAGUSA, 2007.

Premda su autorova jezična tumačenja katkad upitna, knjiga je vrijedan izvor povijesne antroponimijske građe, mnogobrojnih osobnih i obiteljskih nadimaka, zoonima i toponomastičkih apelativa.

Mirošević, Lena; Lapaine, Miljenko: Pisma ovlaštenih mjernika u Državnom arhivu u Zadru [Lettres of Chartered Land Surveyors at the State Archive in Zadar]. *Kartografija i geoinformacije*, 10, Zagreb, 2008, 28–47.

U radu se opisuje dio kartografske baštine iz doba mletačke uprave. Popisani su mjernici te je ukratko opisana građa. Najzanimljiviji dijelovi karte i komentari o geografskom prostoru i demografiji Dalmacije u osamnaestome stoljeću.

Mujadžević, Dino: *Mühimme* defter iz 1552. – osmanski izvor za povijest Slavonije i Srijema [*Mühimme* defter from the year 1552. – An Osmanical Historical Source for the History of Slavonia and Srijem]. *Scrinia Slavonica*, 8, Slavonski Brod, 2008, 399–422.

Mühimme defteri važni su spisi i bilješke te čine poseban tip osmanskih arhivskih izvora. U defteru koji je analizirao Mujadžević nalazi se nekoliko toponima na području osmanske uprave sredinom šesnaestog stoljeća.

Novak, Ana: Uključivanje Opatije Topusko u crkveno-politički i javni život na području Zagrebačke biskupije (Djelatnost opata Ivana II. i sjevero-

istočni posjedi cistercitske Opatije Blažene Djevice Marije) [The inclusion of the Topusko Abbey into the Church-political and public life on the territory of the Zagreb bishopric: the Abbot Ivan II and the north-eastern estates of the Cistercian Abbey of the Blessed Virgin Mary]. *Povijesni prilozi*, 34, Zagreb, 2008, 27–43.

Opisuje se cistercitsko vlastelinstvo u Toplici kod Topuskog i povijesni razvoj čitavoga kraja u kojem se nalaze i mjesta Dužica, Dužica Pusta, Mala Gorica, Brest... Prvi cisterciti u Topusko su došli početkom XII. stoljeća iz Clairvauxa u Francuskoj, a prema ispravi o utemeljenju Opatije u srednjovjekovnoj Toplici iz 1211. doznajemo da redovničko vlastelinstvo postoji otprije.

Paponja, Ante: Gospodarske prilike u ljubuškom kraju pod turskom vlašću do početka 17. stoljeća [Economic Circumstances in the Ljubuški Area under Turks until the Beginning of the 17th Century]. *Hercegovina – godišnjak za kulturno i povijesno naslijeđe*, 22, Mostar, 2008, 71–109.

Autor, uz ostalo, donosi i toponimijsku građu iz turskih, mletačkih i dubrovačkih izvora te iz franjevačkih samostana.

Pavičić, Vlado: Fra Laurentius de Gliubuschi: Alendar(ović), Sitović ili Šitović? [Fra Laurentius de Gliubuschi: Alendar(ović), Sitović or Šitović?]. *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, 50, 2008, 193–211.

Autor donosi antroponimsku građu iz ljubuškoga i vrgoračkoga kraja iz vremena formiranja prezimenačkog sustava s kraja 17. i početka 18. stoljeća.

Pavičić, Vlado: Obrisi demografskih procesa u seoskom društvu na rubu Osmanlijskoga Carstva u poratno doba 18. stoljeća – primjer sela Zvirici [Traces of Demographic Movements in a Village on the Boundaries of the Ottoman Empire in the Post-War 18th Century - Zvirici Village]. *Hercegovina – godišnjak za kulturno i povijesno naslijeđe*, 22, Mostar, 2008, 109–149.

Donosi se imenska i prezimenska građa i analiziraju glavne antroponimijske značajke sela Zvirica na razmeđu osmansko-mletačkoga imperijalnog sustava.

Puljić, Ivica: *Popisi izbjeglica iz donje Hercegovine u Dubrovačko Primorje 1875. – 1878. godine* [Refugees from the lower Herzegovina on the Dubrovnik Shore (1875–1878)]. *Humski zbornik*, XI, Neum, 2008.

U vrijeme Hercegovačkog ustanka i Istočne krize 1875.–1878. na područje dubrovačkog Gornjeg i Donjeg primorja (općine Ston i Slano) izbjeglo je gotovo cjelokupno pučanstvo Popova i Hrasna te dijelom i ono iz Zažablja. Austro-ugarske vlasti napravile su detaljan popis izbjegloga pučanstva s dragocijenim podatcima o svakoj obitelji. Kako s tih područja uglavnom nemamo starijih popisa pučanstva ovi su popisi dragocjena antroponimska građu.

Puljić, Ivica: Nepoznate i nedovoljno poznate nekropole, stećci i natpisi s neumskoga područja [Unknown and Unsufficiently Known Necropoli,

Tombstones and Inscriptions in the Neum Area]. *Hercegovina: godišnjak za kulturno i povijesno naslijeđe*, 21, 2007, 113–138.

Na užem neumskom području postoji više nekropola i pojedinačnih srednjovjekovnih nadgrobnih spomenika. Osobitu vrijednost predstavlja nekoliko novih, javnosti nepoznatih, natpisa. Onomastički je prinos donošenje srednjovjekovnih pridjevaka s djelomičnom jezičnom obradbom.

Sivrić, Marijan: Osvrt na preostatke prapovijesnih kultura na prostoru Brotnja [Remains of Pre-Historical Cultures in the Brotnje Area]. *Hercegovina – godišnjak za kulturno i povijesno naslijeđe*, 22, Mostar, 2008, 53–70.

Ubicirajući arheološke lokalitete prapovijesnog razdoblja na području Brotnja, autor donosi niz toponima i opis imenovanih referenata.

Slukan Altić, Mirela: Povijest regulacije Drave kod Varaždina [History of the Drava River regulation at Varaždin]. *Hrvatske vode*, 16 [66], Zagreb, 2008, 329–342.

Autorica daje pregled povijesti regulacije rijeke Drave u okolici grada Varaždina na temelju novih i neobjavljenih arhivskih izvora. Analizira se utjecaj rijeke Drave na razvoj grada. Priložene su stare geografske karte te brojni prijedlozi deregulacija toka.

Starac, Ranko: Najstariji arheološki lokaliteti i nalazi na otoku Krku [The Earliest Archeological Sites and Findings on the Island of Krk]. *Krčki kalendar*, Krk, 2008, 41–65.

Autor piše o najstarijim naseljima na otoku Krku i arheološkim nalazima koji potječu iz razdoblja paleolitika i mezolitika (između dvanaestog i osmog tisućljeća prije nove ere) sve do rimskog i liburnskog vremena (prvo stoljeće prije nove ere).

Tomasović, Marinko: Arheološko-topografski podaci za naselja istočnog dijela općine Baška Voda u Makarskom primorju [Archeological and Topographical Data on the Settlements of the Eastern Part of Baška Voda Borough in the Makarska Coast]. *Obavijesti Hrvatskog arheološkog društva*, 30 [1], Zagreb, 2008, 56–72.

Autor donosi nova saznanja i podatke te osvrt na neke ranije razmatrane lokalitete na širem području općine Baška voda, s naseljima Kravica, Bratuš, Promajna i Bast.

Tomasović, Marinko: Arheološka topografija Živogošća – značenje lokaliteta i prijedlozi za kronologiju [Archeological topography of Živogošće – the real significance of the locality and suggestions for chronology]. *Makarsko primorje*, 8, Makarska, 2006, 11–53.

Donosi se niz toponima s opisima referenata i njihova datacija.

B. Brgles, D. Brozović Rončević, A. Čilaš Šimpraga

